

Uitspraak: 6 juli 2015

**HET REGIONAAL TUCHTCOLLEGE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG
TE EINDHOVEN**

heeft het volgende overwogen en beslist omtrent de op 30 januari 2015 binnengekomen klacht van:

[A]

te [B]

klaagster

in de persoon van P.R. Seignette, senior inspecteur en
mr. I. de Groot, senior jurist

tegen:

[C]

verpleegkundige

destijds werkzaam te [D]

verweerder

1. Het verloop van de procedure

Het college heeft kennisgenomen van:

- het klaagschrift;
- het verweerschrift;
- een fax van klaagster van 21 mei 2015;
- de pleitnotitie overgelegd door klaagster.

Na ontvangst van het verweerschrift heeft de secretaris de zaak naar een openbare zitting van het college verwezen. Partijen hebben geen gebruik gemaakt van de hun geboden mogelijkheid in het kader van het vooronderzoek mondeling te worden gehoord. De klacht is ter openbare zitting van 27 mei 2015 behandeld. Partijen waren aanwezig (verweerder bijgestaan door zijn echtgenoot/gemachtigde).

2. De feiten

Het gaat in deze zaak om het volgende:

Verweerder was van 27 december 2011 tot 1 maart 2013 als verpleegkundige werkzaam bij een instelling voor woonbegeleiding, ambulante begeleiding en dagbesteding aan cliënten met een psychiatrische stoornis en/of beperking. Verweerder werkte bij deze instelling met hoog- en laagbegaafde cliënten met autisme. Een aantal van deze cliënten was tevens middelenafhankelijk.

In het bovengenoemde tijdvak hebben de volgende gebeurtenissen plaatsgevonden.

Verweerder heeft met zijn auto in december 2012 een beschonken cliënt opgehaald in een café. Deze cliënt wilde niet mee terug naar woonlocatie, waarna verweerder samen met de cliënt in een café een "afzakkertje" heeft genomen. Op uitdrukkelijk verzoek van de ouders van de cliënt heeft verweerder dit incident niet op het werk gemeld.

In januari 2013 heeft verweerder op één van de woonlocaties alcohol genuttigd. Hij was die dag na diensttijd nog even langsgegaan om te kijken of de verhuizing van een cliënt eerder die dag goed was verlopen. Verweerder had eerder die dag zelf geholpen bij die verhuizing. De cliënt heeft verweerder toen een blik bier aangeboden als dank voor zijn hulp bij de verhuizing. Op de betrokken locatie was alcoholgebruik door cliënten toegestaan.

Verweerder is (naast bovengenoemde gebeurtenissen) twee keer naar een café geweest met een cliënt in het kader van resocialisatie. Eenmaal was dit tijdens carnaval, waarbij verweerder in het bijzijn van de cliënt vier à vijf glazen bier heeft gedronken.

Verweerder heeft cliënten bij hem thuis uitgenodigd en ontvangen. Hij heeft een cliënt schilderwerkzaamheden in de woning van verweerder laten verrichten.

Verweerder heeft cliënten zijn privételefoonnummer gegeven. Dit heeft hij gedaan door dit nummer te laten afdrukken op zijn zakelijke visitekaartje waarop stonden vermeld zijn naam, zijn privételefoonnummer en de bedrijfsgegevens van de instelling.

Verweerder heeft cliënten verteld over zijn persoonlijke experimenten met drugs.

Hij heeft een vriendenstatus met één van zijn cliënten gehad op Facebook.

Verweerder heeft begin 2012 porno gezien op de werkcomputer van de zorginstelling, welke computer stond opgesteld in een niet voor cliënten toegankelijke ruimte waar verweerder op dat moment alleen was.

Verweerder heeft een pakketje laten bezorgen op het adres van de zorginstelling. In dat pakketje zat een potje van een middel genaamd "Rush".

Verweerder is op 5 februari 2013 op non-actief gesteld door het bestuur van de instelling in verband met het nuttigen van alcohol op de werkvloer tijdens werktijd. Op

1 maart 2013 is de arbeidsovereenkomst met verweerder ontbonden.

Op 15 maart 2013 heeft de directeur van bovengenoemde instelling een melding gedaan bij klagster over het handelen van verweerder. De melding had onder andere betrekking op beweerdelijk grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van cliënten en middelengebruik in gezelschap van cliënten. Deze melding ligt ten grondslag aan de hieronder te noemen klacht.

3. Het standpunt van klagster en de klacht

De klacht is opgebouwd uit vier klachtonderdelen. Elke klachtonderdeel omvat een aantal concrete verwijten.

Het eerste klachtonderdeel luidt: verweerder heeft gehandeld in strijd met de zorg die hij had moeten betrachten ten aanzien van zijn cliënten door het nuttigen van alcohol tijdens werktijd dan wel op de werkvloer /of binnen de werksfeer. Concreet verwijt klagster verweerder in dit verband:

1a Verweerder heeft in december 2012 een beschonken cliënt opgehaald in een café. Deze cliënt wilde niet mee terug naar woonlocatie, waarna verweerder samen met de cliënt in het café een "afzakkertje" heeft genomen.

1b In januari 2013 heeft verweerder op één van de woonlocaties alcohol genuttigd. Hem werd een blik bier aangeboden door een cliënt als dank voor zijn hulp bij de verhuizing van die cliënt eerder die dag.

1c Verweerder is (naast bovengenoemde gebeurtenissen) twee keer naar een café geweest met een cliënt in het kader van resocialisatie. Eenmaal was dit tijdens carnaval, waarbij verweerder in het bijzijn van de cliënt vier à vijf glazen bier heeft gedronken.

Het tweede klachtonderdeel luidt: verweerder is verder doorgedrongen in de privésituatie van cliënten dan voor de behandelrelatie noodzakelijk was. Concreet verwijt klagster verweerder in dit verband:

2a Verweerder heeft cliënten bij hem thuis uitgenodigd.

2b Verweerder heeft een cliënt kluswerkzaamheden in de woning van verweerder laten verrichten.

2c Verweerder heeft cliënten zijn privételefoonnummer gegeven.

2d Verweerder heeft cliënten verteld over zijn persoonlijke experimenten met drugs.

2e Verweerder heeft een vriendenstatus met één van zijn cliënten gehad op Facebook.

Het derde klachtonderdeel luidt: verweerder heeft onvoldoende samengewerkt en informatie met andere zorgverleners gedeeld om cliënten de voor hen benodigde zorg te geven. Concreet verwijt klaagster verweerder in dit verband:

- 3a Verweerder heeft zijn collega's niet op de hoogte gesteld van ontmoetingen met cliënten bij hem thuis.
- 3b Verweerder heeft collega's niet op de hoogte gesteld dat hij cliënten heeft verteld over zijn eigen ervaring en experimenten met drugs.
- 3c Op verzoek van de ouders van de betrokken cliënt heeft verweerder verzwegen dat hij een cliënt in beschonken toestand heeft opgehaald uit het café.

Het vierde klachtonderdeel luidt: verweerder heeft binnen de werksfeer grensoverschrijdend gehandeld door het downloaden/bekijken dan wel ontvangen van erotisch getint materiaal.

Concreet verwijt klaagster verweerder in dit verband:

- 4a Verweerder heeft begin 2012 porno gedownload of bekeken op de werkcomputer van de zorginstelling.
- 4b Verweerder heeft een pakketje met een erotisch middel "Rush" laten bezorgen op het adres van de zorginstelling.

Klaagster is van mening dat verweerder ten opzichte van aan zijn zorg toevertrouwde patiënten op meerdere vlakken niet professioneel heeft gehandeld. Hij handelde eigenstandig en geeft thans onvoldoende blijk van inzicht in zijn fouten, welke hij afdoet als het "net buiten de kantlijnen tekenen". Verweerder heeft geen inzicht getoond en daardoor is er een aanzienlijke kans op herhaling, aldus klaagster.

Waar nodig wordt hieronder nader op het standpunt van klaagster ingegaan.

4. Het standpunt van verweerder

Verweerder erkent dat hij meer transparantie had moeten betrachten naar zijn leidinggevende en erkent ook enige fouten te hebben gemaakt, maar stelt altijd te hebben gehandeld vanuit betrokkenheid. Bovendien zijn veel verwijten - zoals het thuis ontvangen van cliënten, cafébezoek met cliënten of het gebruik van een visitekaartje met het privételefoonnummer - onterecht, omdat een en ander plaatsvond met instemming of zelfs op verzoek van de instelling. Het verwijt geen informatie te hebben gedeeld met collega's is volgens verweerder alleen terecht voor wat betreft het incident met de beschonken cliënt in het café. Hij heeft het schoonmaakmiddel "Rush" besteld om er cd's en platen mee schoon te maken.

Waar nodig wordt hieronder nader op het standpunt van verweerder ingegaan.

5. De overwegingen van het college

Het college is van oordeel dat het eerste klachtonderdeel gedeeltelijk gegrond is. De feitelijke gebeurtenissen die door klaagster zijn aangevoerd - hierboven genummerd 1a tot en met 1c - zijn alle door verweerder erkend. Partijen zijn alleen verdeeld over de vraag of sprake is van verwijtbaar handelen. Het college is van oordeel dat het onder 1a genoemde incident verwijtbaar is. De reden daarvoor is dat in dat geval sprake was van een beschonken cliënt die onhandelbaar - volgens verweerder zelfs dreigend verbaal agressief - gedrag vertoonde, waarop verweerder met deze cliënt in een café een afzakkertje heeft genomen met het doel de cliënt te kalmeren. Reeds omdat verweerder hier in het kader van zijn functie was benaderd om de betrokken cliënt op te halen, is sprake van handelen in de werksfeer. Door het drinken van een "afzakkertje" heeft verweerder de betrokken cliënt geen goed voorbeeld gegeven, omdat alcoholgebruik - zeker bij de cliëntengroep waarmee verweerder destijds werkte - niet mag worden aangewend of gepresenteerd als middel tot de-escalatie van een gespannen situatie of anderszins als middel tot probleemoplossing. Waar een cliënt - zeker als dat een gevolg is van overmatig alcoholgebruik - problematisch gedrag vertoont is het bovendien aangewezen om als hulpverlener zelf geen alcohol te gebruiken om aldus scherp te blijven en het goede voorbeeld te geven. Daarnaast is het gedrag van verweerder in dit geval niet juist omdat verweerder zich hierdoor teveel op een te gelijk niveau met de cliënt heeft geplaatst: verweerder dient op te treden als professioneel hulpverlener en niet als vriend. Het college is van oordeel dat verweerder met voormeld gedrag niet de zorg heeft betracht die hij in de hoedanigheid van verpleegkundige behoort te betrachten ten opzichte van de cliënt. Het college is van oordeel dat het onder 1c genoemde incident eveneens verwijtbaar is. In dat geval maakt reeds de hoeveelheid alcohol - vier à vijf glazen - die door verweerder is gebruikt dat hij daarmee niet de zorg heeft betracht die hij in de hoedanigheid van verpleegkundige behoort te betrachten ten opzichte van de cliënt. Het college is van oordeel dat het onder 1b genoemde incident niet tuchtrechtelijk verwijtbaar is. Niet valt in te zien dat aan het in eigen tijd nuttigen van een als bedankje voor hulp bij een verhuizing door een cliënt aangeboden blik bier zonder meer de conclusie kan worden verbonden dat sprake is van een tekortkoming in de verlening van adequate zorg. Nu bijkomende omstandigheden die die conclusie wel zouden kunnen rechtvaardigen zijn gesteld noch gebleken, moet dit klachtonderdeel voor ongegrond worden gehouden.

Het college is van oordeel dat het tweede klachtonderdeel gedeeltelijk gegrond is.

De gedragingen genoemd onder 2a en 2b geven blijk van een onwenselijke vervaging van de grens tussen werk- en privésfeer. In geschil is of deze gedragingen plaatsvonden met medeweten of instemming van de instelling. Of daarvan sprake was of niet, is evenwel niet van doorslaggevend belang, want ook in het geval van medeweten of instemming van de instelling zou de professionele verantwoordelijkheid een eigen keuze van verweerder hebben vereist. Die keuze had hier moeten zijn om de betrokken gedragingen achterwege te laten, omdat deze een voor het leveren van goede zorg juiste verhouding tussen verweerder en zijn cliënten ondermijnen doordat een te gelijkwaardige of te informele situatie ontstaat of kan ontstaan. De voor goede hulpverlening noodzakelijke professionele distantie komt daardoor onnodig onder druk te staan.

Met het hebben van een vriendenstatus met een cliënt op Facebook heeft verweerder niet de zorg betracht die hij in de hoedanigheid van verpleegkundige ten opzichte van een cliënt behoort te betrachten. Dat dergelijk gedrag in de beroepsgroep van verpleegkundigen niet wordt geaccepteerd is onder meer uitdrukkelijk vastgelegd in de handreiking "Hoe gebruik je sociale media op een verantwoorde manier" van V&VN. Deze handreiking is een uitwerking van artikel 2.12 van de Nationale beroepscode van verpleegkundigen en verzorgenden (2007) dat luidt: "Als verpleegkundige/verzorgende neem ik in mijn relatie met de zorgvrager professionele grenzen in acht.". Uit deze bepalingen blijkt duidelijk welke norm de beroepsgroep van verpleegkundigen op dit punt hanteert opdat de noodzakelijke professionele distantie in acht wordt genomen.

De onder 2c genoemde gedraging is naar het oordeel van het college niet tuchtrechtelijk verwijtbaar. Vaststaat dat verweerder op zijn zakelijke visitekaartje zijn privételefoonnummer had vermeld. Onweersproken heeft verweerder aangevoerd dat meer begeleiders van de instelling hun privénummers ter beschikking hadden gesteld. Zijn handelwijze lijkt aldus niet ongebruikelijk te zijn geweest binnen de instelling. Verder heeft hij onweersproken aangevoerd dat hij het betrokken telefoontoestel destijds niet ook privé gebruikte en dat hij naast zijn telefoonnummer geen andere persoonlijke (adres)gegevens heeft vermeld op het visitekaartje. Van een ontoelaatbare vermenging van werk- en privésfeer is aldus niet gebleken.

De gedraging onder 2d is hier naar het oordeel van het college evenmin tuchtrechtelijk verwijtbaar. Niet gezegd kan worden dat het enkel delen van eigen ervaringen in strijd is met de zorg van een goed hulpverlener. Bijkomende feiten en omstandigheden die dat anders zouden kunnen maken, zijn gesteld noch gebleken.

Het college is van oordeel dat het derde klachtonderdeel alleen gegrond is voor wat betreft de onder 3c genoemde gedraging. Vaststaat dat verweerder niet met zijn collega's heeft gedeeld dat hij een cliënt in beschoon toestand uit een café had opgehaald. Dat verweerder dit niet heeft gedaan op verzoek van de ouders van die cliënt, kan naar het oordeel van het college geen excuus vormen. Voor een adequate behandeling - zeker bij een cliëntengroep als waarvan hier sprake was - is het noodzakelijk dat dergelijke informatie met collega's wordt gedeeld. Reeds hierom oordeelt het college dat verweerder niet de zorg heeft betracht die hij in zijn hoedanigheid van verpleegkundige ten opzichte van de cliënt behoorde te betrachten, wat wordt onderstreept door artikel 3.1 van de bovengenoemde beroepscode dat luidt: "Als verpleegkundige/verzorgende werk ik samen met andere zorgverleners om de zorgvrager de benodigde zorg te geven."

Met betrekking tot de onder 3a en 3b genoemde gedragingen is het college van oordeel dat niet kan worden vastgesteld of sprake is van tuchtrechtelijk verwijtbare gedragingen. Tussen partijen is in geschil of en zo ja, welke informatie is gedeeld. Volgens verweerder heeft hij ontmoetingen bij hem thuis in sommige gevallen wel gedeeld met collega's en heeft hij daarvan soms ook aantekeningen in het dossier gemaakt. Klaagster heeft naar eigen zeggen de dossiers niet bij het onderzoek betrokken, zodat klagster ook niet weet wat daarin wel en niet is vermeld anders dan voor zover zou kunnen blijken uit de verklaringen van de door klagster gehoorde personen, die evenwel niet eensluidend hebben verklaard. Het college kan aldus niet vaststellen of informatie niet is gedeeld die wel gedeeld had moeten worden. Dit deel van de klacht moet derhalve voor ongegrond worden gehouden.

Het college is van oordeel dat het vierde klachtonderdeel niet gegrond is. Met betrekking tot zowel de gedraging onder 4a als die onder 4b kan het college niet vaststellen dat en hoe daardoor sprake zou kunnen zijn van tuchtrechtelijk verwijtbaar gedrag. Redengevend daarvoor is dat in beide gevallen niet duidelijk is of en hoe voor derden/cliënten kenbaar is of kan zijn geweest wat verweerder heeft gedaan. Kort gezegd is gebleken dat de computer (waarop porno zou zijn gezien) stond opgesteld in een voor cliënten niet toegankelijke ruimte waarin op het betrokken moment alleen verweerder aanwezig was. Daarnaast valt niet in te zien hoe derden kennis zouden kunnen nemen van de inhoud van een op naam van verweerder bezorgd pakket. Aldus valt niet in te zien hoe verweerder met de genoemde gedragingen afbreuk gedaan zou kunnen hebben aan de zorg voor (een) concrete cliënt(en) en evenmin hoe zijn handelen in strijd zou kunnen zijn met het belang van een goede uitoefening van individuele gezondheidszorg. Of het product in het pakket (een potje van een middel genaamd

"Rush") de kwalificatie erotisch middel of schoonmaakmiddel verdient, laat het college in het midden evenals het antwoord op de vraag of de bekeken porno bewust of min of meer per ongeluk via een pop-up op het scherm is gekomen.

Uit de bovenstaande overwegingen volgt dat de klacht gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond moet worden verklaard. Voor het antwoord op de vraag welke maatregel passend is, acht het college meer in het bijzonder het volgende van belang. Het college ziet in de wel tuchtrechtelijk verwijtbare gedragingen een rode draad die neerkomt op het niet in acht nemen van de scheidslijn tussen werk en privé. Verweerder heeft enige tekortkomingen op dat punt erkend, maar heeft dat gedaan in zodanig wisselende bewoordingen dat voor het college onduidelijk is in welke mate de fouten daadwerkelijk worden ingezien. De betrokken gedragingen hebben geleid tot het ontslag van verweerder. Vaststaat dat de instelling destijds de interne organisatie in die zin niet op orde had dat er onvoldoende toezicht en aandacht was voor het in acht nemen van de grens tussen werk en privé en dat over dat thema nog geen interne schriftelijke richtlijnen of protocollen beschikbaar waren.

De tuchtrechtelijk verwijtbare gedragingen en omstandigheden in onderling verband beschouwd hebben het college gebracht tot de conclusie dat aan verweerder de maatregel van een berisping moet worden opgelegd.

Om redenen aan het algemeen belang ontleend, bepaalt het college dat deze beslissing op de voet van artikel 71 Wet BIG zal worden gepubliceerd.

6. De beslissing

Het college:

- verklaart de klacht gegrond als in de rechtsoverwegingen omschreven;
- legt verweerder op de maatregel van berisping;
- wijst de klacht voor het overige af;
- bepaalt dat om redenen, aan het algemeen belang ontleend, de beslissing, zodra zij onherroepelijk is geworden, zal worden gepubliceerd in de Staatscourant en ter publicatie zal worden aangeboden aan de tijdschriften Nursing, TVZ en V&VN Magazine.

Aldus beslist door mr. R. Kluin als voorzitter, mr. I. Boekhorst als lid-jurist, A. Petiet, M. IJzerman en C.E.B. Driessen als leden-beroepsgenoten, in aanwezigheid van

1514

mr. I.H.M. van Rijn als secretaris en in het openbaar uitgesproken op 6 juli 2015 in aanwezigheid van de secretaris.